

Kannattaako viljanviljely nurmitilalla

Auvo Sairanen, Luke Maaninka (22.9.2022)

Kestävyttä nurmesta -hankkeen yhtenä kokonaisuutena tutkitaan kestävää pellonkäytön tehostamista. Laajentavilla tiloilla voi olla käytössään peltoalaa, jota ei välttämättä tällä hetkellä käytetä tilan omaan rehuntuotantoon. Kannattaako tämänhetkisillä hinnoilla kasvattaa kuitenkin esimerkiksi omaa rehuviljaa? Tässä jutussa tarkastellaan yhtä käytännön esimerkkiä.

Tuotantokustannuslaskelmia säilörehulle ja ohralle tehtiin HiiliMaito-hankkeen pilottitiloille vuoden 2021 osalta. Tämä yhden pilottitilan esimerkkilaskelma on ohralle hieman epäedullinen, koska kesän kuivuus pienensi viljan satotasoa enemmän kuin nurmen satotasoa. Samalla laskelma on kuitenkin esimerkki näiden rehuksien viljelyvarmuudesta.

Esimerkkitilan ohran kuiva-aineena mitattu satotaso (2025 kg ka/ha) jäi kolmasosaan verrattuna nurmisatoon (5 700 kg ka/ha). Työmäärä ja tuotantopanokset olivat kuitenkin melko riippumattomia viljan satotasosta, joten ohran tuotantokustannukseksi jäi huimat 534 €/tn ka. Säilörehusato oli kuivuudesta huolimatta kohtuullinen ja tuotantokustannukseksi muodostui 200 €/tn ka.

Hehtaarikohtainen peltotuki laimentaa huomattavasti edellä mainittuja kustannuksia. Kun viljan satotaso on alle puolet nurmen satotasosta, yhtä viljan kuiva-ainekiloa kohti laskettu tuki on puolestaan viljalla yli kaksinkertainen nurmeen verrattuna. Hieman mutkikasta, mutta matematiikka on lahjomatonta. Vastaavat tuetut tuotantokustannukset olivat ohralla 253 €/tn ka ja säilörehulla 101 €/tn ka. Maatila voi ostaa markkinoilta ohraa tuettuun hintaan, joten tässä tapauksessa tuettu tuotantokustannusvertailu on paikallaan.

Mitäs jos ohran satotaso olisi ollut korkeampi? Vasta 5000 kg ka/ha satotasolla vilja pääsee tuotantokustannuksessa nurmen tasolle. Toisaalta nurmen satotasoa voisi nostaa korkeammaksi, mutta esimerkkitilan rehuntarpeella tähän ei ole tarvetta.

KESTÄVYYTTÄ NURMESTA

Pitäisikö tilan sitten luopua kokonaan kalliin viljan viljelystä? Vastaus ei ole niin yksinkertainen miltä vaikuttaa. Tilalla on viljanviljelyyn liittyviä kiinteitä kustannuksia, joista ei pääse hetkessä eroon. Vilja-alalle voidaan levittää lietettä, jolle on pakko löytää järkevä sijoituspaikka. Vilja toimii lisäksi uudistettavan nurmen suojakasvina ja osaltaan vähentää nurmen tuotantokustannusta.

Korkean maitotuotoksen ylläpitämiseksi lehmillä käytetään viljapohjaisia väkirehuja ja ne hankitaan mistä edullisimmin saadaan. Jutun kirjoitushetkellä viljan markkinahinta oli 340 €/tn ka. Tila pääsisi tähän tuotantokustannukseen 3200 kg ka hehtaarisadolla (3700 kg/ha, 14 % kosteus). Suojaviljan satotasona tämä on aika paljon vaadittu. Kannattavuuslaskelman perusteella tila voisi siten luopua viljanviljelystä, pitää peltoalalta saamansa tuen ennallaan ja ostaa markkinahintaista viljaa. Samalla kuitenkin luovutaan viljan viljelyyn liittyvistä viljelykiertoeduista eivätkä kiinteät kustannukset katoa hetkessä. Summavaikutuksena voisi todeta, että viljan viljely omaan käyttöön voi tälläkin kustannustasolla olla perusteltua osana tilan rehuntuotantokokonaisuutta. Myyntiviljan viljely ei tämän hetken hintatasolla kannata. Pidemmällä tähtäimellä viljanviljelyn jatkon vaatimia investointeja täytyy kuitenkin harkita huolella.